

Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji

BMP.0790.5.4.2025

Pan
Marcin Wiącek
Rzecznik Praw Obywatelskich

Szanowny Panie Rzeczniku,

w odpowiedzi na wystąpienie Pana Rzecznika z 29 października 2025 r.¹ w sprawie zwrotu *prawa jazdy po uprzednim jego zatrzymaniu za pokwitowaniem*, z uwzględnieniem stanowiska Komendy Głównej Policji (KGP), uprzejmie przedstawiam następujące informacje.

Poruszone przez Pana Rzecznika zagadnienia dotyczą sytuacji uregulowanej w art. 136 ust. 4 pkt 1 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – *Prawo o ruchu drogowym*². Zgodnie z ww. przepisem prawa w przypadku przeprowadzenia badania krwi lub moczu dla oceny trzeźwości lub zawartości środka działającego podobnie do alkoholu w przypadku, o którym mowa w art. 135b ust. 1 *Prawa o ruchu drogowym* (tj. w przypadku zatrzymania wydanego w kraju prawa jazdy albo tymczasowego elektronicznego prawa jazdy), informację o zatrzymaniu prawa jazdy przekazuje się wraz z wynikiem przeprowadzonego badania. Jeżeli jednak wynik badania kierowcy nie został uzyskany w ciągu 30 dni od dnia zatrzymania prawa jazdy, niezwłocznie wprowadza się do centralnej ewidencji kierowców (CEK) informację o zwrocie dokumentu.

Zgodnie z art. 136 ust. 1 *Prawa o ruchu drogowym* w przypadku, o którym mowa w art. 135b ust. 1 ww. ustawy, Policja przekazuje informację o zatrzymaniu prawa jazdy albo tymczasowego elektronicznego prawa jazdy, do CEK oraz według właściwości sądowi uprawnionemu do rozpoznania sprawy o wykroczenie lub prokuratorowi – niezwłocznie, jednak nie później niż w terminie 7 dni od dnia zatrzymania prawa jazdy albo tymczasowego elektronicznego jazdy – na piśmie utrwalonym w postaci papierowej albo elektronicznej lub staroście – niezwłocznie, jednak nie później niż w dniu zatrzymania prawa jazdy albo tymczasowego elektronicznego prawa jazdy.

Natomiast stosownie do art. 135b ust. 1 *Prawa o ruchu drogowym* zatrzymanie wydanego w kraju prawa jazdy albo tymczasowego elektronicznego prawa jazdy następuje przez wprowadzenie informacji o zatrzymaniu dokumentu do CEK

¹ Sygn. II.519.795.2025.MW.

² Dz. U. z 2024 r. poz. 1251, z późn. zm.

niezwłocznie po stwierdzeniu wystąpienia przesłanek określonych w art. 135 ust. 1 ww. ustawy.

W tym miejscu warto zauważyć, że przywołane powyżej regulacje zostały dodane do *Prawa o ruchu drogowym* przez ustawę z dnia 14 sierpnia 2020 r. o zmianie ustawy – *Prawo o ruchu drogowym oraz niektórych innych ustaw*³. Jednym z celów ustawy zmieniającej było umożliwienie osobom posiadającym nadane w Rzeczypospolitej Polskiej uprawnienia do kierowania pojazdami, stwierdzone wydanym w kraju prawem jazdy lub pozwoleniem na kierowanie tramwajem, poruszanie się po drogach bez konieczności posiadania przy sobie i okazywania na żądanie uprawnionego organu kontroli ruchu drogowego tych dokumentów. Natomiast konsekwencją zniesienia ww. obowiązku była zmiana treści art. 135-139 *Prawa o ruchu drogowym*, w wyniku której zatrzymanie wydanego w kraju prawa jazdy albo tymczasowego elektronicznego prawa jazdy, następuje przez wprowadzenie informacji o zatrzymaniu do CEK, a nie poprzez fizyczne zatrzymanie dokumentu poświadczającego uprawnienia do kierowania pojazdem.

Jak wskazano w uzasadnieniu do projektu ustawy wprowadzającej przedmiotowe zmiany (druk sejmowy nr 388) *zatrzymanie wydanego w kraju prawa jazdy lub pozwolenia na kierowanie tramwajem będzie następowało w przypadku wystąpienia określonych przesłanek do zatrzymania i będzie polegało na wprowadzeniu przez uprawniony organ kontroli ruchu drogowego informacji o zatrzymaniu do centralnej ewidencji kierowców. Kierujący, jak dotychczas, otrzyma pokwitowanie, które obowiązany będzie posiadać przy sobie w okresie jego ważności, o ile organ zezwolił na dalszą jazdę. Informacja o zatrzymaniu będzie przekazywana przez organ kontrolny do organu właściwego do rozpatrzenia sprawy. Jednocześnie, wobec faktu zniesienia konieczności posiadania podczas kontroli prawa jazdy, zakłada się wprowadzenie ogólnodostępnej usługi umożliwiającej sprawdzenie danych z dokumentu prawa jazdy oraz jego aktualnego statusu, w tym informacji, czy dokument został zatrzymany.*

Rozwiązanie polegające na wprowadzaniu informacji o zatrzymaniu krajowego prawa jazdy do CEK ma zatem charakter systemowy. Natomiast regulacja zawarta w art. 136 ust. 4 pkt 1 *Prawa o ruchu drogowym*, dotycząca wprowadzenia do CEK informacji o zwrocie krajowego prawa jazdy w przypadku braku uzyskania badania krwi lub moczu dla oceny trzeźwości lub zawartości środka działającego podobnie do alkoholu w ciągu 30 dni od dnia zatrzymania prawa jazdy, stanowi jedynie konsekwencję ww. rozwiązania. Skoro bowiem do zatrzymania krajowego prawa jazdy dochodzi przez wprowadzenie stosownej informacji do CEK, to również zwrot prawa jazdy, w opisanej sytuacji, następuje przez wprowadzenie do ww. bazy danych informacji o zwrocie dokumentu.

³ Dz. U. poz. 1517, z późn. zm., dalej: „ustawa zmieniająca”.

Dodatkowo pragnę wyjaśnić, że różnica pomiędzy sytuacją właściciela krajowego i zagranicznego prawa jazdy, na którą również Pan Rzecznik zwrócił uwagę w swoim wystąpieniu, wynika z przyjętych rozwiązań o charakterze systemowym. Zgodnie bowiem z art. 135b ust. 2 *Prawa o ruchu drogowym* zatrzymanie prawa jazdy, wydanego przez państwo inne niż Rzeczpospolita Polska, następuje przez zatrzymanie okazanego dokumentu niezwłocznie po stwierdzeniu wystąpienia przesłanek określonych w art. 135a ust. 1 *Prawa o ruchu drogowym*. Konsekwencją powyższego jest uregulowanie zawarte w art. 136 ust. 4 pkt 2 ww. ustawy, zgodnie z którym w przypadku przeprowadzenia badania krwi lub moczu dla oceny trzeźwości lub zawartości środka działającego podobnie do alkoholu w przypadku, o którym mowa w art. 135b ust. 2, prawo jazdy przekazuje się wraz z wynikiem przeprowadzonego badania. Jednakże jeśli wynik ww. badania nie został uzyskany w ciągu 30 dni od dnia zatrzymania prawa jazdy, niezwłocznie zwraca się ww. dokument właścicielowi.

W przypadku krajowego prawa jazdy zarówno zatrzymanie ww. dokumentu, jak i jego zwrot w przypadku braku uzyskania wyniku badania krwi lub moczu w ciągu 30 dni od dnia zatrzymania prawa jazdy, następują przez wprowadzenie odpowiedniej informacji do CEK. Natomiast w przypadku zagranicznego prawa jazdy, do jego zatrzymania i zwrotu we wskazanym powyżej przypadku dochodzi przez fizyczne zatrzymanie lub zwrócenie dokumentu.

Wobec powyższego, w opinii Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji (MSWiA), niecelowe wydaje się nałożenie na Policję obowiązku dodatkowego, oprócz zamieszczenia odpowiedniej informacji w CEK, informowania właściciela krajowego prawa jazdy o zwrocie ww. dokumentu w przypadku braku uzyskania wyniku badania krwi lub moczu dla oceny trzeźwości lub zawartości środka działającego podobnie do alkoholu w ciągu 30 dni od dnia zatrzymania dokumentu. Jak wskazano w uzasadnieniu do projektu *ustawy zmieniającej*, celem ustawodawcy było bowiem umożliwienie właścicielom prawa jazdy uzyskania tej informacji z wykorzystaniem ogólnodostępnej usługi umożliwiającej sprawdzenie danych z dokumentu prawa jazdy oraz jego aktualnego statusu, w tym informacji, czy ww. dokument został zatrzymany. Usługa ta została wprowadzona i funkcjonuje w praktyce.

Ponadto, w ocenie MSWiA niejasne pozostaje, w jakiej formie Policja miałaby informować właściciela zatrzymanego prawa jazdy o wprowadzeniu do centralnej ewidencji kierowców informacji o jego zwrocie. Warto bowiem zauważyć, że w obecnym stanie prawnym Policja, zgodnie z art. 136 ust. 1 *Prawa o ruchu drogowym*, przekazuje jedynie informację o zatrzymaniu prawa jazdy albo tymczasowego elektronicznego prawa jazdy. Informacja ta jest jednak przekazywana wyłącznie sądowi, prokuratorowi lub staroście.

Niecelowe, ze względu na zapewnienie sprawności przebiegu procedury zwrotu zatrzymanego prawa jazdy, wydaje się również przekazywanie ww. informacji przez Policję prokuratorowi lub sądowi w celu wydania przez jeden ze wskazanych podmiotów postanowienia o zwrocie zatrzymanego prawa jazdy na podstawie art. 137 ust. 4 *Prawa o ruchu drogowym*.

Pozytywnie należy natomiast ocenić propozycję nowelizacji załącznika 9 do rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 5 listopada 2019 r. w sprawie kontroli ruchu drogowego⁴, określającego wzór pokwitowania zatrzymania dokumentu, polegającą na uzupełnieniu zawartego w pokwitowaniu pouczenia o informację o treści art. 136 ust. 4 pkt 1 *Prawa o ruchu drogowym*. Przedmiotowa zmiana nie tylko pozwoliłaby na realizację postulatu zawartego w wystąpieniu Pana Rzecznika, ale dodatkowo ma uzasadnienie systemowe. Pokwitowanie wystawiane przez policjanta przy zatrzymaniu krajowego prawa jazdy jest bowiem jedynym dokumentem przekazywanym przez Policję bezpośrednio właścicielowi zatrzymywanego prawa jazdy. Celowe wydaje się zatem, by dokument ten zawierał również informację, że zwrot zatrzymanego prawa jazdy może nastąpić w sytuacji wskazanej w art. 136 ust. 4 pkt 1 *Prawa o ruchu drogowym* oraz, że zwrot dokumentu następuje przez wprowadzenie do CEK stosownej informacji, podobnie jak to ma miejsce w przypadku zatrzymania krajowego prawa jazdy.

Wymaga podkreślenia, że obowiązujące przepisy prawa, wdrażające „elektronizację” procedur stosowanych w zakresie kontroli, zatrzymywania i zwracania praw jazdy wydanych w Polsce, mają charakter systemowy. Przyjęte regulacje umożliwiają organom kontroli ruchu drogowego niezwłoczne przekazywanie do CEK odpowiednich informacji, natomiast osobom zainteresowanym i uprawnionym – dostępność danych, dotyczących statusu ich uprawnień do kierowania pojazdami (poprzez usługę zapewnioną przez administratora danych zawartych w CEK).

Z poważaniem

z up. Czesław Mroczek

Sekretarz Stanu

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji

/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

⁴ Dz. U. poz. 2141, z późn. zm.